

ALEA IACTA EST

ANTOM LABRAÑA

Daquela, cando seu mestre, sinalando enerxicamente o horizonte, através da xanela do escolar, branquendo, difuso e etreo ao loxe, repetía exultante: “Alea iacta est... A sorte está botada”, o Tom non puidera calibrar o implícito sentido determinístico que esas palabras agochaban. Tratábase da famosa frase que Xulio Cesar pronunciara no leito do río Rubicón, fronteira prohibida que o afastaba de Roma, cidade dos sete outeiros, berce do Imperio.

Tempo despois, un vello manual escolar habíao sorprender. Versaba o asunto en cuestión sobre uns denominados **dados non transitivos** que lle restauraban ao azar o carácter caprichoso de seu, divino, porque nada hai máis arbitrario que os designios dos deuses. Á luz do candil foi lendo por riba. Detívose no capítulo de Probabilidade, termo que descoñecía. Fíxose tarde. Soprou a chama deixando ás escuras a pequena estancia, o camarote de segunda clase que compartía cos dous xemelgos rubios. Á mañá seguiría. Agora precisaba soñar.

No día seguinte, despois de almorzar, volveu cabo do conto ese de nome case impronunciable: “pro-ba-bi-li-da-de”. Co lapis subliñaba, trazaba frechas e signos. Avanzou lentamente. Ao fin chegou ao epígrafe sedutor: “Os endemoñados dados non transitivos”. Un xogo de catro dados marcados dunha maneira desconcertante: dúas caras do primeiro tiñan un 8, e as outras catro un 3; no segundo tres tiñan o 7 e tres o 2; catro veces o 6 e dúas veces o 1 había no terceiro; e un 4 e cinco números 5 no cuarto.

O libro afirmaba que, en media, de cada 36 lanzamentos o primeiro dado gañaría ao segundo 24 veces; que así mesmo, o segundo gañaría ao terceiro tamén en 24 veces de cada 36; e na mesma proporción gañaría o terceiro ao cuarto. E cando un espera que o primeiro peneire ao cuarto, vén o sorprendente, o incomprendible: é o cuarto quen gaña ao primeiro, 24 veces de cada 36! De súpeto decátase que entre estes dados, escollas o que escolleres, sempre hai outro que o supera, porque ten sobre del o dobre de vantaxe. O perdedor convertido en gañador, o señor en escravo, a vítima en verdugo... o vencedor en vencido! Viu aquí a oportunidade para recuperar todo canto no póker perdera, días atrás, no salón-baiuca de segunda clase daquel inmenso transatlántico que os conducía ás Américas.

Precisa uns dados. En primeira clase hai un casino. A el non lle é permitido entrar. Cinco réas pediu prestados aos xemelgos para lle pagar a un camareiro, como suborno, polo furto de catro dados comúns que, como adoito acontece, traían numeradas as caras do 1 ao 6. Puliunos pachorrenco -tempo había- ata borrar esas marcas. Despois labrou á navalla e tinguiu aqueles outros números que os convertían en “non transitivos”. E foi nesa cando relembrou o que antes

referimos, o intre fulcral que enfrontou Xulio Cesar marchando coas súas tropas sobre Roma, iniciando a guerra civil que o había converter en ditador do Imperio. No maxín do Tom rebule aquela histórica frase que, segundo se di, tomouna o xeneral dunha obra do dramaturgo ateniense Menandro. Iso tanto lle fai, pois non é a autoría o que se discute, senón o implacable poder sedutor que exerce. Decidido a cruzar o seu propio Rubicón, o rapaz ergue o brazo e descárgao violentamente cara adiante entrementes pronuncia en latín aquela sentenza: “Alea iacta es”.

Moito tivo que ladeñar aos rubios para lle prestaren un peso. Prestáronllo. Era mediodía. O salón ateigado de xente. Cantares, contos, burlas, murmuracións, gabanzas, laios ou esperanzas por toda a parte agás no curruncho do azar, sempre na penumbra. Iníciase unha partida. Tres xogadores proban fortuna nas cartas. Á conta deles, outros dous –vellos raposos- impasibles, nutren a súa alma. Para estes non era xogo nin ansia de riqueza. O costume viroulles o devezo de outrora, transformando o hábito nun ritual ao que xa non podían subtraerse.

O Tom, que non volvera por alí des que o perdera todo, achégase desafiante abríndose oco entre un público que se conformaba só con ollar pasivo o decorrer da sorte: a sorte esvaradía que a eles non lles acudiu cando chamaron por ela. Fitou seu verdugo ata que lle atrapou a mirada, sen que por iso aquel se descentrase. Rematou a partida de póker. Óllanse, agora, intensamente. O mozo saca os dados da faldriqueira. Estende a man amosándoos, convidando o seu rival a que os examine en pormenor. Este tócaos lixeiramente, xirándoos na propia palma da man do rapaz quen, percibindo na tensión dos músculos faciais do tafur que acepta o desafío, resolve contundente:

– Vai un peso a quen gaña máis veces nunha rolda de trinta e seis tiradas? Escolle ti primeiro.

Convén clarexar, para os lectores máis novos, que un “peso” era unha moeda de cinco pesetas e, naquela altura, tiña o substantivo valor de vinte réas.

O “vello” colleu, como era previsible, o dado que tiña os oitos, o número máis grande que aparecía no conxunto dos catro. O Tom, coa estratexia ben meditada, colle o dos cincos. Escóitase o público rexoubar. Silencio. Lanza os dous, gaña o mozo; volve gañar. A terceira quenda é favorable ao rival. Na cuarta volve superalo o rapaz, e na

quinta, e na sexta... Vinte e dous a catorce, finalmente. Incrible. Multiplícanse os comentarios, rebuldeiros.

– Vai outra? Podes cambiar de dado, se quixeres.

O “raposo”, desorientado neste poleiro que non parecía responder a patróns de configuración coñecidos, colleu o dado que tiña os cincos -o que acaba de lle gañar-.

Xusto o que esperaríamos, puro empirismo. O Tom colleu o dos seis. Desconcertado, o tafur pensou que estaba perdido, emporiso tiña que xogar, seus prestixio e honor non lle

permitirían retroceder. O resultado foi agora máis apertado: vinte a dezaseis. Pasados os apuros, o rapaz pensou que era mellor así, que isto faríalle coller confianza ao seu contrincante... e vencelo de novo.

Porén, o outro experimentado xogador interrómpeles.

– Déixame a min!-, increpou cun ton imperativo que non admitía réplica.

Desconfiado, agarrou o único dado que aínda non saíra a danzar na roda da fortuna: o dos setes. Prodúcese unha suba repentina na expectación do público que se amoreaba gozando do desafío. De ter acontecido isto na actualidade, ben podería ser materia dun reality-show televisivo, cun alto rating asegurado. Porén, case un século atrás, a xente comparábo cunha regueifa onde o

regueifeiro novo parecía ter máis arte para rimar os versos. Intrigante, o Tom colleu o dos oitos, un dado que xa fora perdedor!

– Desta vas amolado, rapaz!

escoitouse dicir entre unha profusión de suspiros e lamentos que corearon a frase.

Vinte e sete a nove! Año o Tom.. Excesivo. A avultada diferenza disuadiu aos seus rivais de continuar e aos espectadores de intentalo. Estes, desilusionados polo final tan temperán, comezaron a murmurar que se botaba meigallos, que se andaba en tratos co demo, que se tiña os dados trucados, que... O rapaz recolleu os dados e, con tres pesos gañados, sen lles dar as costas retirouse recuando entre unha multitude que lle abría paso lentamente: querían aínda sentir o roce do seu corpo, coma se deste contacto puidese derivar algún contaxio de fortuna, algunha transmisión de habelencia por simpatía, algún sortilexio

Mais a vida non detivo aquí a súa partida, porque soamente unha vez se detén para cada competidor e daquela si que remata o xogo, para sempre. E tamén a vida non segue unha orde categórica, lóxica, previsible -Non sempre, sobre todo cando a túa elección non é a que che cómpre-. Dona Mere, a quen non lle dicían puta, nin sequera prostituta, senón meretriz, asistira aos envites. Nin nova nin vella, delgada pero non fraca, máis forte que débil, máis alta que baixa, máis moura que loura. Sensual, atrevida, insinuante... indescribible! Vestía como unha dama, e porque nada temos que aforricarlle ao tópico, víaselle fumar, presumida, en boquilla de prata. A lenda “urbana” do salón de segunda clase dicía dela que fornicaba por despeito, que fora amante dun capitán de navío que un día levantou áncora mentres ela, confiada na súa protección, compraba exóticas xoias de ouro e azougue coas que comerciar na vella Europa. Así que agora instalárase permanentemente neste buque, e disque tiña o seu apousento en primeira clase e, porén, des que os anos pasaran polo seu corpo baixaba botar o anzol entre homes coas mesmas necesidades que os do piso de arriba, pero con menos presuncións. Polo que for que fodese, seus ollos verdes, resgados, e seus beizos vermellos, carnosos e húmidos, eran o irresistible cartel anunciador dunha voluptuosidade incontinente que zumegaba contra unhas apertadas saias de satén e rebordaba pola beira dun xustillo de liño que lle erguía e resaltaba os vigorosos seos. Aínda sobreposto, lucía un axustado corpiño de veludo negro con pasamanería de acibeche e cingui-deiros feitos de barbas de balea -peza única que un rico amante brasileiro lle deixara en prenda-. Aquela noite o Tom probou o froito prohibido do Paraíso. Un peso pareceulle unha cantidade xusta como pago a tamaña riada de pracer. Recuncou á noite seguinte. Que se podía esperar en tal circunstancia? E recuncou de novo para a outra. Boten contas canda a min, porque aínda lle quedaba un peso, que non era seu, que fora prestado. E tamén esa cuarta noite, Dona Mere xogou co dado gañador.